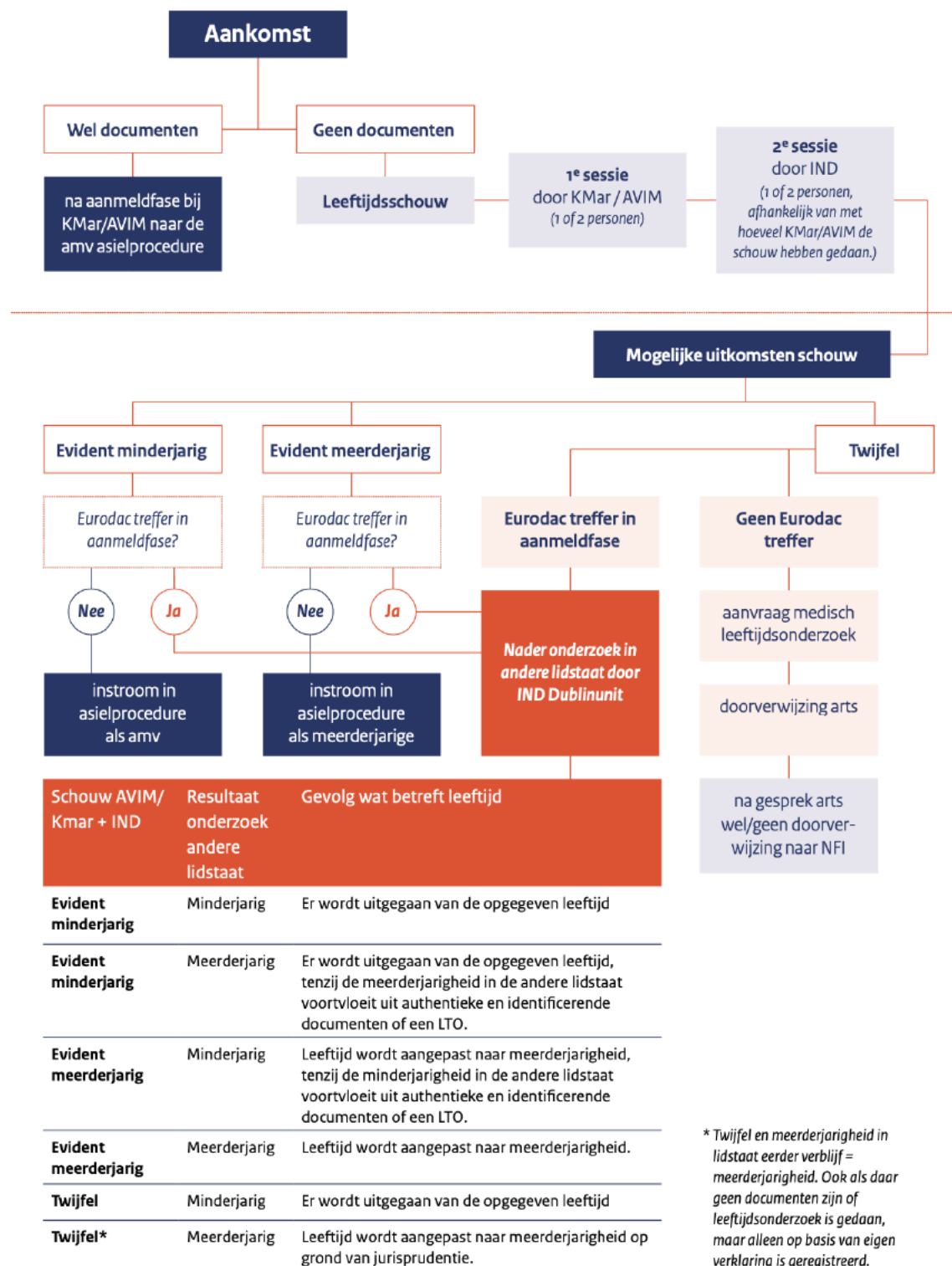

Factsheet leeftijdsbepaling (gestelde) alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Deze factsheet geeft het huidige proces van leeftijdsbepaling weer en is in samenwerking met COA, IND, AVIM, KMar en Nidos tot stand gekomen.

Bron: ACVZ, 2020

N.B.: LTO in bovenstaande tabel staat voor leeftijdsonderzoek.

Leeftijdsschouw

Een vreemdeling die als alleenstaande minderjarige vreemdeling (amv) asiel aanvraagt en zijn gestelde minderjarigheid niet kan aantonen met bewijsmiddelen, wordt bij aanmelding geschouwd. Er hoeft alleen niet geschouwd te worden als er tijdens de Identificatie & Registratie (AVIM/KMar) een EUVIS-treffer is (de jongere heeft al een visum of verblijfsvergunning in een ander EU-land). In dit geval is de leeftijd horende bij de EUVIS-treffer leidend.

In alle andere gevallen vindt een leeftijdsschouw plaats zoals beschreven in de Vreemdelingencirculaire (Vc). Het schouwen van de vreemdeling vindt niet alleen op basis van uiterlijk plaats, maar ook gedrag en verklaringen worden betrokken.

Indien de gestelde amv na het ondertekenen van de asielaanvraag niet meewerkt aan de uitvoering van de leeftijdsschouw (twee maal niet op komen dagen zonder verschoonbare reden) wordt de aanvraag buiten behandeling gesteld en wordt uitgegaan van meerderjarigheid. Betreffende behoudt wel het recht op een nieuwe schouw als er een nieuwe asielaanvraag wordt gedaan.

Het proces en de mogelijke uitkomsten van de leeftijdsschouw zijn weergegeven in bovenstaande figuur. Jongeren die bij binnenkomst als evident meerderjarig worden geschouwd, worden niet in de amv-opvang geplaatst.

Toch identificerende documenten? Het is van belang dat identificerende documenten die minderjarigheid aan kunnen tonen zo snel als mogelijk worden aangeleverd. Dit kan bij Bureau Documenten van de IND (opsturen per aangetekende post naar Bureau Documenten, postbus 7025, 8007 HA Zwolle, begeleidend formulier is te verkrijgen bij IND of Nidos).

Hieronder wordt het vervolg na de schouw toegelicht: het onderzoek naar leeftijdsregistratie bij Eurodac-treffer en het medische leeftijdsonderzoek.

Onderzoek naar leeftijdsregistratie in lidstaten bij een Eurodac-treffer

In geval van een Eurodac-treffer onderzoekt de IND Dublinunit de leeftijdsregistratie in de andere lidstaat. Wanneer de leeftijd wordt aangepast naar meerderjarigheid, legt de IND een Dublinclaim (bij minderjarigheid is een Dublinclaim alleen mogelijk bij aanwezigheid van gezins- of familieleden in een andere lidstaat).

- **Vertrek met onbekende bestemming (mob):** Sommige amv vertrekken mob tijdens de uitvoering van het onderzoek naar de leeftijdsregistratie in lidstaten, dit onderzoek loopt na het vertrek gewoon door. Afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek, kan een amv meerderjarig worden verklaard. In dat geval volgt er geen buiten behandeling stelling van de asielaanvraag, zoals wel gebruikelijk is bij vertrek uit mob, maar wordt de aanvraag niet in behandeling genomen op grond van Dublin en volgt een Dublinclaim.

Medisch leeftijdsonderzoek

Wanneer na de schouw, en na eventueel onderzoek in lidstaten naar aanleiding van een Eurodac-treffer, twijfel blijft bestaan over de leeftijd, wordt aan de gestelde amv een medisch leeftijdsonderzoek aangeboden.

Voor plaatsvinden van het medisch leeftijdsonderzoek moet de amv door een arts worden doorverwezen: de verwijzende arts beoordeelt of een medisch leeftijdsonderzoek gerechtvaardigd is (dus of er daadwerkelijk sprake is van twijfel over de leeftijd) en of er medische contra-indicaties zijn. Indien de verwijzende arts de betrokkene als evident minder- of meerderjarig acht, zal de IND de beoordeling van de arts volgen. Er vindt dan geen medisch leeftijdsonderzoek plaats.

- **Vertrek met onbekende bestemming (mob) of niet op komen dagen bij afspraken:** Als de amv niet meewerkt aan de uitvoering van het leeftijdsonderzoek, dan wordt de betrokkene meerderjarig verklaard. Dit is het geval als de betrokkene mob vertrokken is, of niet is op komen dagen op de afspraak met de verwijzende arts of op het medische leeftijdsonderzoek zelf. Of er een 2^e uitnodiging volgt na het missen van een afspraak, is afhankelijk van de reden van niet-verschijnen (detentie of ziekte zijn bijv. verschoonbare redenen).

Aanpassing leeftijd naar meerderjarigheid

Indien een vreemdeling meerderjarig wordt verklaard, krijgt hij/zij een geboortedatum toegewezen. Deze datum begint altijd met 01-01 of 01-07, afhankelijk van welke datum de vreemdeling op dat moment 18 jaar oud maakt. De vreemdeling wordt altijd minimaal 18 jaar.

Mogelijkheid tot inbrengen (feitelijke) signalen over meerderjarigheid in LKO

Deelnemers aan het LKO kunnen in individuele zaken aangeven te twifelen aan de conclusies uit de leeftijdsschouw van IND, AVIM en/of KMar. Op basis van (een combinatie van) aanwijsbare feiten, gedrag en houding kan de veronderstelde minderjarigheid betwijfeld worden. Deze signalen kunnen ingebracht worden op het moment dat het onderzoek naar de leeftijd nog loopt, maar ook als het leeftijdsonderzoek al is afgerond.

In het kader van de positie van de amv en hun kwetsbaarheid, is zorgvuldigheid en voorzichtigheid van belang, en dient het gesprek over mogelijke meerderjarigheid met alle partners (in het LKO) gevoerd te worden. Het delen van informatie gebeurt op basis van ketenafspraken en de geldende richtlijnen omtrent privacy.

In het overleg wordt op initiatief van IND/DT&V/AVIM een rapportage opgesteld waaruit de “veronderstelde meerderjarigheid” blijkt. Hiervoor zijn een aantal “bewijsmiddelen” noodzakelijk. Te denken valt aan strafrechtelijke veroordelingen (uit binnen- en/of buitenland), rapportages van het COA, berichten van Nidos etc.

Bij de motivering kan worden gedacht aan de volgende aspecten:

- 1) Opgeven van verschillende personalia. Bewijsmiddelen die hierbij gebruikt kunnen worden zijn:
 - Eigen verklaringen (wat zegt amv tijdens gesprekken over zijn personalia, wat heeft hij gesteld elders te hebben opgegeven, heeft hij elders in amv-opvang verbleven?);
 - Indien de amv een strafbaar feit in NL heeft gepleegd, kan AVIM/politie op basis van verdrag van Prüm navragen hoe de amv strafrechtelijk geregistreerd is in andere landen, bijvoorbeeld onder andere personalia of met andere geboortedatum. Hier kan AVIM een proces-verbaal over opmaken;
 - Strafrechtelijke antecedenten in NL waaruit meerderjarige leeftijd blijkt (info AVIM);
 - Openbare orde incidenten waaruit meerderjarige leeftijd blijkt (info Nationale Politie);
 - Informatie uit uitgelezen telefoon AVIM, informatie uit overige aangetroffen documenten bij aanmelding AVIM waaruit meerderjarige leeftijd blijkt;
 - Informatie van social media waaruit meerderjarige leeftijd blijkt.
- 2) Overige informatie die wijst op meerderjarigheid, aangedragen door COA, Nidos en/of AVIM (moet zo concreet en feitelijk mogelijk aangeleverd worden):
 - Uitspraken van amv die erop wijzen dat iemand ouder is (bijv: ik heb 2 jaar geleden mijn rijbewijs gehaald);
 - Houding en gedrag van amv (amv laat gedrag zien dat passender is bij meerderjarigheid zoals hoge mate van zelfredzaamheid, zelfinzicht, etc.);
 - Informatie van social media waaruit meerderjarige leeftijd blijkt.

De IND moet kunnen motiveren dat er sprake is van misleiding en/of te kwader trouw handelen. Informatie die erop wijst dat de vreemdeling probeert bewust informatie te verstrekken die aantoonbaar onjuist is of informatie bewust achter probeert te houden om als amv in een gunstiger positie te komen, wordt hierin meegenomen.

In het geval de IND de twijfels kan volgen en de argumenten valide vindt, past een coördinator leeftijdsonderzoek van de IND de leeftijd aan naar meerderjarigheid. Deze aanpassing wordt gedeeld met de keten en verwerkt in de (keten)registratiesystemen.

Toepassing omgekeerde bewijslast bij binnenkomst

In EU-wetgeving¹ is vastgelegd dat minderjarigen het voordeel van de twijfel moeten krijgen. In bepaalde gevallen is het mogelijk om hiervan af te wijken. Met name gestelde minderjarigen uit veilige landen zonder Eurodac-treffer komen hiervoor in aanmerking. Bij deze werkwijze komt de bewijslast over de leeftijd bij de vreemdeling te liggen en wordt er geen medisch leeftijdsonderzoek aangeboden.

Om de omgekeerde bewijslast toe te passen moet de IND echter per zaak kunnen motiveren dat er sprake is van misleiding en/of te kwader trouw handelen.

Leeftijdsbepaling voor amv zonder asielaanvraag

Sinds 1 oktober 2020 is in de Vreemdelingencirculaire opgenomen dat de leeftijdsschouw ook van toepassing is voor amv zonder asielaanvraag. Deze schouw wordt uitgevoerd door AVIM of KMar. Omdat de IND niet betrokken is, wijkt de werkwijze van de schouw van niet-asielaanvragers af van die van asielaanvragers. Twee ambtenaren van dezelfde organisatie kunnen in dit geval de schouw uitvoeren. **AVIM/KMar schouw niet-asiel: één sessie door een AVIM/KMar-medewerker en één sessie door een AVIM/KMar-medewerker die tevens hovj/aa² is.**

Minderjarigen onterecht als meerderjarige geregistreerd? Mogelijkheid tot inbrengen (feitelijke) signalen over minderjarigheid in LKO

Het kan ook voorkomen dat een minderjarige als volwassene is geregistreerd, bijvoorbeeld door een verkeerde leeftjdsregistratie in een EU-lidstaat. Nederland volgt bij het proces van leeftijdsbepaling het interstatelijk vertrouwensbeginsel, waarbij vanuit wordt gegaan dat beslissingen in andere lidstaten op zorgvuldige wijze en conform de regels tot stand zijn gekomen. De geregistreerde leeftijd in de lidstaat wordt alleen gevolgd als de conclusies van de leeftijdsschouw niet (unaniem) evident meerderjarig was.

Deelnemers aan het LKO kunnen in individuele zaken aangeven te twijfelen aan de geregistreerde leeftijd. Op basis van (een combinatie van) aanwijsbare feiten, gedrag en houding kan de geregistreerde leeftijd betwijfeld worden. De leeftijd aanpassen op basis van identificerende documenten is het eenvoudigste (dit kan via Bureau Documenten van de IND). Indien het niet lukt om deze documenten te verkrijgen, kan worden gedacht aan (een combinatie van) informatie uit overigen documenten, op telefoons, social media, houding en gedrag van betreffende.

Ketenpartners kunnen met vragen of casuïstiek terecht bij de mailbox van het
leeftijdsonderzoek: **Leeftijdsonderzoek@ind.nl**

¹ Artikel 25 van de EU Procedurerichtlijn

² Hovj is een hulpofficier van justitie, aa is een aangewezen ambtenaar